

ting han kan takke tyskerne for). Til belysning av Hæreids virksomhet i Kviteseid gjengir vi nedenfor en skrivelse fra statsadvokaten i Vestfold, Telemark og Aust-Agder til fylkesmannen i Telemark, datert 14. oktober 1941:

"Idet jeg tillater meg å vise til vår konferanse torsdag sistl. kan jeg meddele at jeg fra doktor Hæreid har fått et sk. brev som lyder slik:

"Herr statsadvokat Jensen, Tønsberg. Fra advokat Olav Lien, Kviteseid, har jeg mottatt skriv om at De ønsker stadfestelse på at jeg er fraflyttet Kviteseid for godt. At dette er i overensstemmelse med det faktiske forhold - bekreftes. Som ny distriktsluge i Kviteseid er av Innenriksdepartementet konstituert dyrluge Eie".

Under henvisning til ovenstående tør jeg forespørre om herr Fylkesmannen er av den oppfatning at man i fylkesfører Hæreids skriv kan se bekreftelse på at han definitivt har oppgitt sin stilling som distriktsdyrluge i Kviteseid. Som jeg nevnte, er det påtalemyndighetens ønske å sikre seg mot at Hæreid kommer tilbake som dyrluge og kanskje av økonomiske vanskeligheter på ny er lettsindig med å utstede spritresept. Noen straffefølgning med den uhygge og de konsekvenser som denne vil måtte medføre, bør en helst slippe. Påtalemyndigheten ønsker ro i det nevnte distrikt og da må den være sikret mot å få samme slags saker opp igjen. Sign. Sig. Jensen."

I en påtegning på statsadvokatens brev har fylkesmannen i Telemark bekreftet at hr. Hæreid er å anse som endelig løst fra sin stilling som distriktsdyrluge i Kviteseid.

"Høyesterettsdommer" E.Reichborn Kjennerud er blitt skilt ved dom. Begrunnelsen er ekteskapsbrudd fra den høyst ærverdige herres side.

Propagandamøter. Innenriksdepartementet har den 20. februar 1945 sendt fylkesmennene et sirkulære om møteplikt. Det uttales her bl.a. at fylkesmannen med hjemmel i § 7 i fylkesmannsloven av 31. august 1944 har myndighet til å innkalle embets-, tjeneste- og ombudsmenn innen alle offentlige lokale forvaltningsorganer i fylket til å delta i offentlige eller lukkede møter - også politiske møter og også møter som ledes av andre enn fylkesmannen selv. Videre pekes det på at fylkesføreren etter lov av 12. oktober 1944 kan fordre enhver innen fylket til å møte for seg når han finner det nødvendig til varetakelse av de oppgaver som påhviler ham. I tilslutning hertil uttaler Innenriksdepartementet at både fylkesmenn og fylkesførere bør vise varsomhet ved innkalling av offentlige tjenestemenn til møter og at de i hvert fall hvor det gjelder møter som kan sies å ha politisk preg forutsettes å handle i samråd med hverandre.

Etter det vi kjenner til har N.S. i den senere tid vist noe mer forsiktighet når det gjelder å innkalle offentlige tjenestemenn til møter hvor det drives propaganda for partiet. Foranlediget ved ovennevnte sirkulære finner vi imidlertid å burde innskjerpe parolen om at propagandamøter av enhver art er boykottet. Dette gjelder selvsagt også møter som arrangeres av en fylkesmann eller fylkesfører med hjemmel i en av de nevnte lovbestemmelser.

Blokaden av offentlige stillinger. Denne parole er nå alminnelig kjent og det viser seg da også overmåte vanskelig å få ledige offentlige stillinger besatt. Imidlertid hender det framdeles at også folk utenfor N.S. egen krets melder seg som søkere og med den minimale konkurranse her er idag kan de også som regel regne med å bli ansatt. Vi har fått oppgave over en del slike blokadebrytere fra den senere tid, bl.a. innen sentraladministrasjonen. Således er flere stillinger innen Næringsdepartementets avdeling for industriforsyning blitt besatt på denne måte, likeså et par assistentposter i Landbruksdepartementet og Politidepartementet. Det sier seg selv at disse ansettelse vil bli tatt opp til revisjon så snart vårt land igjen er fritt. Blokadebryterne vil da bli husket. Unntatt fra blokaden er som kjent bare leger, sykehusbetjening og pleierpersonale, mannskap og befal ved landets brannvesner samt det personale i det sivile luftvern som har møteplikt ved flyalarm.

Anslag mot administrasjonen.

Som kjent har nasimyndighetene i løpet av de siste uker satt i gang en stort anlagt "utrenskning" av tjenestemenn i Oslo og Aker kommuner samt i enkelte departementer. Det dreier seg utvilsomt om en politisk aksjon for så vidt som avskjedigelsene utelukkende har rammet folk som ikke er medlemmer av N.S. og ikke ansees som tilhengere av nyordningen. Vedkommende tjenestemann er avskjediget uten varsel og når bortsees fra at en del av de kommunale funksjonærer har fått redusert frilønn for en kortere tid, er lønnen stanset med øyeblikkelig virkning. For de kommunale funksjonærer er det uttrykkelig sagt at avskjedigelsene er bestemt av Innenriksdepartementet etter krav fra partiet. Departementsfolkene er avskjediget under henvisning til den politiske avskjedigelseslov av 21. desember 1944. Det er hevet over enhver tvil at de foretatte aksjoner er ledd i en felles plan fra Quislings eller partiets side - en plan som hittil bare delvis er realisert. Man må derfor være forberedt på at avskjedigelsene i den nærmeste fremtid vil gripe om seg også i andre statsinstitusjoner enn dem som hittil er rammet - muligens også i andre kommuner. På den annen side er det grunn til å tro at kravet om "alminnelig utrenskning" har støtt på alvorlig motstand fra de fleste ministres side og det er ikke utenkelig at det kan ha lykkedes dem til en viss grad å få begrenset aksjonen - i all fall foreløpig. Det er i denne forbindelse verd å legge merke til at Justisdepartementet, Kirkedepartementet og Innenriksdepartementet er de departementer som i første rekke er rammet. Sjefene for disse departementer, Riisnæs, Schancke og Vasbotten, er vel mer enn noen av sine kolleger kjent for sin servilitet overfor partiet.

I de etater som er rammet, har avskjedigelsene hatt et så stort omfang at de nødvendigvis må få de alvorligste følger for arbeidets effektivitet. Til dels er det folk i faglige nøkkelstillinger som er blitt fjernet. Fra et faglig og administrativt synspunkt virker aksjonen fullkomment idiotisk, og det kaos som med nødvendighet må oppstå i vedkommende etater vil ikke være egnet til å styrke partiets vaklende prestisje - hverken hos de tyske oppdragsgivere eller hos det norske folk. At de personer som er ansvarlig for aksjonen, ikke skulle være klar over disse konsekvenser, synes utenkelig.

Under disse omstendigheter er det nær sagt umulig å danne seg noen mening om hvilke hensyn det er som ligger bak utrenskningen. Utvalget av de personer som er avskjediget, gir ikke holdepunkt for å tro at hovedhensikten har vært å komme spesielt disse personer til livs. Mer nærliggende er det å se det hele som en ren terroraksjon som har til hensikt å gjøre de gjenværende tjenestemenn mer medgjørlige og nøytralisere dem som faktorer i den kritiske utvikling som nå tar sin begynnelse på hjemmefronten. I så fall vitner det om en enda større naivitet hos makthaverne enn den vi hittil har hatt grunn til å regne med. En annen og dystre mulighet er at avskjedigelsene er gjennomført nettopp i hensikt å ødelegge administrasjonsapparatet - ut fra erkjennelsen av at slaget allikevel er tapt for tyskerne og N.S. og ønsket om å ødelegge mest mulig for landets lovlige regjering når den skal overta administrasjonen etter befrielsen. Mot denne teori taler dog at myndighetene nå så vidt skjønnes gjør alt hva de kan for å få apparatet i gang igjen. Den mest nærliggende forklaring er kanskje tross alt at planen er utklekket av en syk og fortvilet hjerne - og ikke er uttrykk for annet enn avmechtig irritasjon over den mur av motstand som nyordningen hittil har møtt innen administrasjonen. At nasistene i siste omgang ville gripe til desperate midler, er jo ikke mer enn vi hadde regnet med hele tiden.

Men hvilket motiv makthaverne måtte ha for sin aksjon så er vår stilling klar:

For det første må selvsagt ingen overta stillingen etter noen av de avskjedigede funksjonærer. Men dessuten må vi gå et skritt videre. Makthaverne må lære å forstå at de ikke kan gå til slike skritt uten at det får følger for det arbeid som utføres i vedkommende etat. De andre funksjonærer må ikke ved felles anstrengelser søke å fylle ut det tomrom som er oppstått etter den avskjedigede. Ingen gjør mer arbeid enn før, og en unngår mest mulig å gjøre det arbeid som er utført av den avsatte.

Avskjedigelser i sentraladministrasjonen.

Som nevnt i vår lederartikkel er der i den senere tid foretatt en rekke avskjedigelser innen sentraladministrasjonen. Det tok sin begynnelse i Justisdepartementet og Kirke- og Undervisningsdepartementet, senere er også Innenriksdepartementet kommet til.

I Justisdepartementet er sekretærene G. Sverdrup Thygeson, O. Römcke, G. Egge og B. Fjermeros samt assistentene Astrid Moss, Kirsten Hillestad og Doris Kraft avskjediget.

I Kirke- og Undervisningsdepartementet er i alt 22 embets- og tjenestemenn fjernet fra sine stillinger siden nyordningen. I samband med den nå pågående aksjon mot departementene er byråsjef Retterstøl avskjediget. Videre er følgende fjernet fra sine stillinger: sekretærene Lindheim, Sira, Prytz, Vamråk, Hodne, Faaberg og Børsnes samt assistent fru Hansen.

I Innenriksdepartementet har utrenskningen hittil gått sterkest ut over Oppgjørsavdelingen, hvor følgende er fjernet: ekspedisjonssjef Rognlien, byråsjef Grønvold, legasjonsråd Bolstad, fullmektig Wessel Berg, sekretærene Friis Bull og Haarstad samt assistent frk. Mellbye. Videre er 2 sekretærer, 1 betjent og 2 assistenter beordret til tjenestegjøring på fylkeskontorer og 1 major og 2 löytnanter til tjeneste i Sivilforvaltningen for hær og marine som nå sorterer under Finansdepartementet. Av kommunalavdelingens folk er ekspedisjonssjef Dybsjord og sekretær A. Roll Matthiesen fjernet fra sine stillinger, 1 sekretær og 1 assistent er beordret til tjenestegjøring ved fylkeskontorer og den avskjedigede rådmann i Sandefjord som har vært innbeordret som sekretær i departementet, er nå beordret til rådmann i Porsgrunn. I Helseavdelingen er farmasøyt Bull og apotekvisitator Mørk avskjediget, mens 1 sekretær og 2 assistenter er beordret til tjenestegjøring på fylkeskontor. Det er tydelig at minister Vasbotten har vært i kattedpine da han tross personalmanglen skulle etterkomme partiets krav om utrenskning. For å fylle sin kvote har han på listen tatt med en som har sittet arrestert i lengre tid og en som oppholder seg i utlandet. De mange beordringer er vel også i realiteten å anse som ledd i den samme utrenskningsprosess.

Kulturdepartementet består som kjent for den alt overveiende del av rettroende folk - også der har man imidlertid funnet 3 assistenter verdige til avskjed.

Fra Hjemmefrontens Ledelse:

Kampen i Norge er kommet inn i en alvorligere fase enn noen gang tidligere, og det er tydelig at fienden har slått inn på en ny linje: Etterat det gjennom lengere tid ikke hadde funnet sted henrettelser i Norge og det siden "Westphalen"-katastrofen ikke var sendt politiske fanger til Tyskland, er nå en ny terrorbølge satt inn. Mange gode nordmenn er blitt myrdet som hevn for militære aksjoner tyskerne ikke har formådd å avverge, og deportasjonene er gjenopptatt.

Det er klart at det norske folk ikke kan se på at dette fortsetter uten å gjøre mottrekk.

Vårt svar kan bare være ett: skjerp kamp.

Operasjonene mot militære mål vil selvsagt fortsette etter

de planer som er lagt, uansett hva som hender, og hvis fienden går videre på den linje som han nå har slått inn på, hvis gissler og politiske fanger blir myrdet eller deportert, vil nye kampmidler og kampformer bli tatt i bruk.

Slik som den militære situasjon er blitt nå er fienden på ingen måte usårbar, og han vet det. Hans blinde terrorhandlinger er i seg selv et talende vitnesbyrd om uro og usikkerhet. Vi kjenner hans svake punkter, vi er klar over hvor vi skal ramme ham. Den norske hjemmefront er i dag en kamporganisasjon. Vi kjenner vår styrke. Drevet til det ytterste kan vi raskt skape en situasjon her i landet som fienden vil angre på at han har fremkalt.

I denne alvorlige stund retter Hjemmefrontens Ledelse en appell til hjemmefrontens aktive grupper og til alle nordmenn:

Gjør alt klart til skjerp kamp! Situasjonen kan hvilken dag som helst bli satt på spissen. Da må vår front være uten brist. Vi er i krig - som de var det som falt, som våre sjöfolk, flygere og soldater er det. Hver kvinne og hver mann må være rede til å gjøre sin innsats, yte sitt offer. Det skylder vi landet og vårt folks framtid. Det skylder vi våre drepte kamerater. Derfor lyser vi heller ikke fred, men kamp over deres minne.

Dödsfall. Stasjonsformann Ludvik Buland, som i en årrekke var formann i Norsk Jernbaneforbund, er död i tysk fangenskap. Buland, som var födt i 1893, ble dömt til döden under undtagelsestilstanden i Oslo i september 1941, men fikk straffen omgjort til livsvarig fengsel.

Opplösning. Den kjente NS-mann, politimester Fiane i Tromsö, er römt av landet - medbringende Tromsö politis nyeste motorracer samt fullt mannskap. Han skal være internert av de norske myndigheter i Finnmark. Den direkte foranledning til Fianes desperate skritt skal være meddelelsen om at den meget omtalte Gard Holtskog var sendt oppover til Tromsö som "politipresident". Herr Holtskog er i sterkeste laget - selv for herdede partifolk.

Også i Hedmark gjør opplösningstendensene seg gjeldende. Belønning i form av en god stilling er ikke lenger nok for å oppveie påkjenningen for alle partifolkene. Fredag 15. desember 1944 rönte lensmenn Osc. Dahl i Hof til Sverige sammen med sin kone og lensmannsfullmektig Öadvar Wormeland. Samme dag rönte også lensmann Gunnar Kveseth i Grue med kone, datter og sönn. Lensmannen i Hof sendte samtidig med sin römning følgende brev til politimesteren i Kongsvinger: " Dette for å meddele at jeg nu har forlatt min stilling og at kontoret av den grunn er stengt. Grunnen til at jeg går på denne måten er den at jeg ikke kan gå med på å ta gisler for römlinger. Jeg har sagt tydelig fra gjentatte ganger at det ikke er mulig å stanse flyktningene ved å sette inn andre. Flyktninger her fra distriktet er kun folk som römmer unna en eller annen forbrytelse eller forseelse, eller det er uansvarlig og eventyrlysten ungdom. Skal en ta gisler blandt skikkelige og anstendige mennesker må det nödvendigvis gå galt. Folk nu for tiden er meget opphisset og nerveslitte og vil ikke tåle en slik påkjennning. Da det nu er forlangt lister over flyktninger og det sannsynlig skal tas gisler allerede for jul, finner jeg stillingen så uholdbar at jeg ikke lenger kan fortsette i arbeide. Jeg er ikke forstätt tidligere, men håper jeg nu blir forstätt og at dette mitt skritt må före til at saken med å ta gisler blir stillet i bero. En kan ikke i lengden opprette ro og orden ved stadig å opptre slik at folk blir overnervöse og ikke vet hva de skal foreta seg. En kan heller ikke skaffe den rette arbeids glede og arbeidskraft hos folk som virkelig gjør sitt til for å holde arbeidslivet oppe. Jeg har hele tiden forstätt at det er flere og flere som gir opp og taper interessen. "

En administrativ triumf. - Som nevnt annensteds er det i Justisdepartementet avskjediget i alt 7 funksjonærer. Særlig hardt er det gått ut over det kontor som behandler navnesaker. Det er her ikke mulig å holde det daglige arbeid gående ved hjelp av det personale som er igjen. Vanskelighetene er imidlertid av departementets ledelse løst på en like så enkel som genial måte: Ved rundskriv av 27. mars er det kunngjort at behandlingen av nye navnesaker inntil videre skal stanses. Men den begrunnelse av vedk.kontor er blitt "sterkt overbelastet" er det bestemt at "det inntil videre ikke blir anledning til å sende inn navnesaker til behandling". Uten tvil en triumf for nasjonalsosialistisk administrasjon.

Blandt de avskjedigede er også den assistent i fengselstyret som har ført strafferegistret. I dennes sted er det - som sekretar - ansatt en velmeritert NS-mann ved navn Karsten Sterud, tidligere politikonstabel i Oslo. Herr Steruds kvalifikasjoner for arbeid i fengselstyret skriver seg fra at han i 1943 ble idømt to måneders fengsel ubetinget for underslag. Av dommen var 6 måneder sonet da han for ca. 1/2 år siden ble løslatt på prøve etter å være benådet av Riisnas.

Nasifisering av forsikringsvesenet. - Den 22. februar d.å. er det vedtatt en "lov" som ennå ikke er blitt kunngjort. Den går i korthet ut på at alle aksjeselskaper som driver livsforsikringsvirksomhet skal omdannes til gjensidige selskaper og aksjekapitalen tvangsinnløses og erstattes med et "fond" av tilsvarende størrelse, slik at aksjonærene får et obligatorisk krav på fondet i stedet for sine selskapsinteresser. Ennå viktigere er en bestemmelse i loven som gir det nasistiske Norges Forsikringsforbund adgang til å foreta en hvilken som helst endring i vedtektene for alle livsforsikringselskaper. Hvilke muligheter denne adgang innebarer, sier seg selv. Når loven ennå ikke er tatt inn i Norsk Lovtidend, er det muligens fordi myndighetene ikke har våget å gjøre den alminnelig kjent - muligens også fordi tyskerne har skredet inn.

Brann i rosenes leir. - Vi kan ikke nekte oss fornøyelsen av å gjengi følgende avsnitt av et brev fra Sturmbannführer, kaptein Bakke, til Innenriksdepartementet av 27. mars 1944: "Legionærene tør også ha krav på å få vite hvorledes de ca. 800 000 kroner som er innsamlet til oss og hvorav vi intet har mottatt, er blitt disponert. Utenom dette anselige beløp skal staben ha anvendt atskillige beløp av stats- og partimidler. Disse penger sies å være anvendt av herr major Kjelstrup til avlønning av den store stab, anskaffelser av forskjellig art og sogar til kjøp av frivillige. Det sies at det i regnskapet skal foreligge kvitteringer sålydende: Eks: "to frivillige a kr. 100.- kr. 1 000.-." På vegne av legionærene må jeg anmode departementet om å avlipe eller bekrefte dette forlydende og i sistnevnte tilfelle gjøre ansvar gjeldende. At forholdet har skadet den norske innsats er helt innlysende... Etter sigende var pengene (kr. 10 000 skjenket av Norges Idrettsforbund) til dels festet opp av det daværende personale..."

Da også den annen part bør høres, gjengir vi likeledes den uttalelse som major Kjelstrup har avgitt i anledning klagemålet fra kaptein Bakke: "Etter herr Bakkes forhold såvel i den tid han var sjef for Viken bataljon som i den etterfølgende tid, ligger det nær å anta at han ikke kan ansees for å være helt tilregnelig, noe som bl.a. gir seg tilkjenne i hans uansvarlige omgang med kjennsgjeringer og rykter..."

Blokaden av offentlige stillinger. Vi minner på ny om at ingen god nordmann må søke ledig offentlig eller halvoffentlig stilling. Unntatt fra blokaden er alene lager, sykehusbetjening og pleierpersonale, befal og mannskap ved landets brannvesener samt det personale i det sivile luftvern som har møteplikt under flyalarm.

SEND AVISEN VIDERE NÅR DU HAR LEST DEN - VÆR FORSIKTIG.

Undertrykkernes midler til å gjøre seg selv enerådende er de samme overalt. Åpen motstand slås ned og lederne fengsles eller trapes. Men dessuten gjelder det å nøytralisere alle som på noen måte kan tenkes å bli motstandsledere i fremtiden. Derfor må alle lederemner for sikkerhets skyld "likvideres" eller holdes i fengsel på en måte som virker mest mulig nedbrytende på de ulykkelige som rammes. Denne politikk har nasistene fulgt i Norge likesom i Tyskland. Idag ser vi hvilken katastrofe den har ført til i nasismens moderland. Det rådende parti fortsetter en meningsløs og håpløs krig utelukkende for å vinne tid for seg selv. Folket mangler ledere og politiske organer som kan feie bort de avsindige makthaverne, som trekker alle med seg i avgrunnen.

Vi skulle også gjøres til et hodeløst folk, en viljeløs masse. Det har vært formålet, med drapene, fengslingen og deportasjonen av fremstående menn i alle yrker. Utrenskningen av gode nordmenn i statsapparatet skulle tjene samme formål. Nedleggningen av Universitetet og andre høyere læreanstalter var et ledd i samme plan på lengre sikt.

Manglen på partifolk og blokaden av offentlige stillinger førte til at makthaverne måtte slutte med de drastiske avskjedigelser som i den første tiden ble brukt overfor gjenstridige offentlige tjenestemenn. Resten skulle derfor slippe med skrekken og fristes med et "trykt" levebrød og økonomiske fordeler for de tjenestevillige. Kanskje kunne mange lokkes til ettergivenhet og bli modne for nasismen, når de var tilstrekkelig kompromittert. Tjenestemennenes tradisjonelle lojalitet og plikttroskap kunne muligens misbrukes som alle andre verdifulle egenskaper. Nasistene håpet at vi etter hvert skulle føle samhørighet med de nye myndigheter som hadde tatt hånd om statsapparatet. Til slutt skulle vi glemme at vi står i norsk tjeneste og at vi fulgte parolen om å fortsette i våre stillinger utelukkende for å tjene norske interesser. Men makthaverne klarte ikke å forvirre begrepene, og statsapparatet er ikke blitt noe villig og pålitelig redskap i fiendens hender. Tjenestemennene ser hver dag at norske interesser ikke spiller noen rolle for tyskerne og quislingene, som bare tenker på den tyske krigsføring og sine egne egoistiske formål. Nå føler de grunnsvikte under seg. På ny tråler de gjennom etatene og driver en utrenskning som i deres egne øyne fortøner seg planmessig. Allslags bagatellmessige klager fra partifolk blir trukket fram fra kartotekene og leder idag til de eiendommeligste avskjedigelser. Partimyndighetene tror å ramme de minst føyelige, men glemmer at de som sitter igjen, setter sin ære i å vise minst like god holdning som sine avskjedigede kolleger. Partiet gjør rett i å huske at statstjenestemennene idag mindre enn noensinde er villige til å la seg misbruke til fiendtlige formål.

De offentlige tjenestemenns stilling. Under denne overskrift skriver vår kollega "Fri Fagbevegelse" i et av sine siste nummer bl.a. følgende: "Det er ganske klart at alle de funksjonærer som er blitt trofast mot de lovlige norske myndigheter har sett det som sin oppgave i sitt arbeid så langt råd er å hindre overgrep fra "myndighetenes" side overfor befolkningen og mildne alle de vansker som krigstiden har ført med seg, ikke minst på rasjonerings- og prispolitikens område. Den nærmeste fremtid kan imidlertid komme til å stille de offentlige funksjonærer overfor krav om mere aktiv motstand. Vi tenker da her først og fremst på den situasjon som oppstår hvis landet på ny skulle bli krigsskueplass eller ved en eventuell folkestreik. De offentlige funksjonærer er nå så vidt sammensveiset at det ikke er noen grunn til å tvile på at de lojalt vil følge de paroler som blir gitt og virkelig gjøre en samlet innsats. I overgangstiden mellom okkupasjonen og gjenreisningen vil det være av den aller største betydning at vi på alle felter i den offentlige administrasjon har sikre folk som i et gitt tilfelle kan handle selvstendig og under ansvar overfor de lovlige norske myndigheter. Når selve gjenreisningen skal ta til, vil det vise seg hvor nyttig det har vært at det gjennom hele okkupasjonstiden har sittet folk i de offent-

lige etater som har bevart kontinuiteten i den norske administrasjon. Når det gjelder behandlingen av quislingene og overløperne blandt tjenestemenn, og funksjonærer er saken klar. De vil omgående bli satt på porten og få sin fortjente straff i samsvar med bestemmelser som er gitt av den norske regjering. Men like sikkert er det at alle stripete og parolebrytere må bli suspendert og hele deres forhold tatt opp til grundig undersøkning. Dette er ikke bare i de offentlige funksjonærers egen interesse, men et krav som hele folket står samlet bak. På den annen side må de som har mistet sin stilling eller lidt annen overlast gjeninnsettes og få full oppreisning så langt råd er. Ved gjenreisningen må det også bli gjort noe effektivt for å skaffe de offentlige funksjonærer en rettferdig lønnskompensasjon. Det er visstnok så at funksjonærene i sentraladministrasjonen har fått sine grunnlønninger hevet fra 1. januar 1942, men de ble samtidig fratatt enhver rett til overtidsbetaling og kontortiden ble utvidet slik at i realiteten er det ikke skjedd noen bedring i funksjonærens økonomiske kår, til tross for at dette stadig er blitt forespeilet av de kommisariske ledere i Tjenestemannsforbundet."

Nye avskjedigelser i departementene. I forbindelse med den pågående "utrensning" i statsadministrasjonen er følgende funksjonærer i Politidepartementet blitt fjernet: Politifullmektigene Aage Borgen og Kaare Westad, Ingeniør Skavlan, kontorfullmektig fru Koren, assistentene Vigil Storsletten Winnie Hartmann og Dag Fløgstad samt politikonstabel Finn Barum er samtlige avskjediget. Byråsjef J. Halvorsen og politifullmektig S Hovde er stillet til disposisjon, men politifullmektig A. Berghy er beordret til Fredrikstad politikammer og politibetjent Nafstad til Oslo politikammer. De fleste av disse tilhørte Kontoret for det sivile luftvern. I tillegg til de tidligere avskjedigede i Kirke departementet kommer nå også byråsjef E. Arnulf i departementets 1ste fondskontor.

Nasjonal arbeidsinnsats. Som nevnt i vårt forrige nummer er en rekke funksjonærer i Innenriksdepartementet beordret til å gjøre tjeneste ved fylkeskontorer. Flere av disse var pålagt tjenestegjøring ved Oslo og Akershus fylkeskontor fra 1. april d. år. Ingen av dem møtte imidlertid fram. De fleste av de gjenstridige er nå til gjengjeld utskrevet til nasjonal arbeidsinnsats. Det sier seg selv at de heller ikke etterkommer dette pålegg.

La ungdommen slippe til. Som nevnt annet sted i bladet er en rekke erfarne tjenestemenn avskjediget fra Politidepartementet. Samtidig er som politifullmektiger i samme departement ansatt brødrene Borger og Andreas Jahr, henholdsvis 21 og 19 år gamle. De to brødre er ivrige partimedlemmer, men har ellers ingen kvalifikasjoner for arbeid i departementet. Ingen av dem har tidligere vært i politiet eller i offentlig tjeneste for Øvrig.

Også Kirke departementet har fått nye og yngre krefter. Således er Hans Norvald Hagen, som nylig fylgte 23 år, blitt beskikket til byråsjef. Han begynte sin løpebane som midl. assistent II i nevnte departement 1. mai 1944 og avanserte 3 måneder senere til sekretar. Han er sønn av "biskop" Hagen.

Partiets vanskeligheter. Følgende avskrift av brev fra ordføreren i Moss taler for seg selv: "Fru Gunvor Caspersen sluttet i sin stilling ved Moss arbeidskontor etter eget ønske, da hun skulle inngå i den hellige ektestand. Hvorfor hun ikke har fortsatt som medlem av partiet kan kun tillegges hennes egen svakhet, idet hun i sin kjærlighet til mannen tross alt ikke har fått ham med i vårt arbeid for Norges Nyreisning. Hun valgte mannens kjærlighet." Moss den 3. juli 1944. Sign. A. D. Wallenborg, ordfører."

Beholdningen av brenselolje er såsnar at det er fare for at makrellfisket ikke kan komme i gang. Tildelingen av olje til de store silde- og torskefiskerier som nettopp er avsluttet, var forholdsvis rikelig. Dette har hatt som umiddelbar følge at de kvanta olje som kan tildeles fiskerne heretter, er nedsett til en brøkdel av behovet. På enkelte steder er utsiktene for et fortsatt fiske bedre enn på mange år, men oljemangelen gjør at mulighetene ikke tilnærmelsesvis kan utnyttes. Tyskerne har i disse dager bestemt at de oljemengder som var beregnet til dekning av industriens og sjøfartens behov i april også skal strekke til

for mai 1945. Hvis dette skal gjennomføres, vil det bety en katastrofe for kysttrafikken. Kullsituasjonen er også ytterst prekær slik at både jernbaner og fartøyet må gå over til fyring med ved som hugges etter hvert. I den siste tid har også situasjonen hva angår smøreolje forverret seg i den grad at muligheten for et totalt sammenbrudd i all transportvirksomhet er overhengende i løpet av et par måneder.

Vel anvendte penger: En av de ting som karakteriserer det nasistiske styre er at offentligheten blir holdt i den mest absolutte uvitenhet om hva skattebetalernes penger brukes til. Også på dette område bedre orientert enn vi selv. En svensk avis kunne nylig offentliggjøre en del tall fra det nettopp vedtatte norske statsbudsjett for 1944/45. Det fremgikk herav bl.a. at der er bevilget hele 12 millioner kroner til Hirdens våpenopplæring og at førergården koster oss ikke mindre enn 4.8 millioner kroner.

- Paroler. -

Hva er en parole? Parolen er en forholdsordre som fastslår hvilken holdning en skal innta i en bestemt kampsituasjon.

Hvorfor må vi ha paroler? I kampen mot våre fiender kan vi bare greie oss når vi kjemper samlet og under disiplin. Parolen er det kommandoord som ordner rekkene, det er den som gjør at vi også i vår sivile kamp kjemper som en armé og ikke som en uordnet masse.

Parolen er samtidig uttrykk for fellesskapet mellom alle gode nordmenn. Den styrker de svake ved å stille dem inn i rekkene av de faste og djerne. Den gjør at fienden ikke vet hvor han skal slå til, fordi alle står likt. Det er parolen som er grunnlaget for vår front.

Hvis du er en av dem som gjerne vil gå sine egne veier og ikke har forstått krigens krav til solidaritet, da se deg tilbake og tenk over hvor vi hadde stått, om det norske folk som helhet ikke hadde samlet seg om parolene fra Hjemmefrontens Ledelse.

Hvor hadde vi stått om ikke lærerne hadde samlet seg om parolen om ikke å medvirke til noen nasifisering av skolen, om ikke foreldrene hadde fulgt parolen om ikke å sende sine barn til Ungdomstjenesten. Våre barn og vår ungdom hadde da i mer enn 3 år vært under farlig nasistisk påvirkning. Vil noen idag våge å påstå at dette ikke hadde satt spor, og det spor som aldri ville kunne utslettes.

Hvor hadde vi stått om vi ikke hadde hatt parolen mot sambandene. Hele det norske folk hadde vært innskrevet i nasistiske organisasjoner. Quisling hadde dannet sitt riksting, og vi hadde for lenge siden vært trukket inn i krigen på tysk side.

Hvor hadde vi stått om vi ikke hadde hatt parolen mot Arbeidsinnsatsen? Tyskerne hadde motstandslost kunnet utskrive vår arbeidskraft til krigsinnsats mot vårt eget folk og mot våre allierte. Hvordan ville disse ha sett på oss når krigens regnskap om ikke så lang tid skal gjøres opp? Og hvordan ville vi ha sett på oss selv?

Hvor hadde vi stått om vi ikke hadde hatt parolene mot AT og mobiliseringen? Ikke bare den ungdom som nå nektet å la seg mobilisere, men også andre årsklasser hadde vært under våpnen. Noen av dem ville allerede vært satt inn på frontene og andre ville blitt tvunget til å være med å dekke den tyske retrett i Nord-Norge.

Hvordan blir parolene til? Hvis en rekke forskjellige grupper tok seg til å sende ut paroler, ville det bare galt avsted. Parolen forutsetter en fast anerkjent ledelse på samme vis som en hær må ha sin enhetskommando. Hos oss er det H.L. (Hjemmefrontens Ledelse) eller ledelsen i en av hjemmefrontens undergrupper som gir parolene. I sate fall skjer det etter de retningslinjer som er trukket opp av H.L. og i nøye samråd med H. L.

Hvordan oppstår en situasjon som krever en ny parole, blir saken drøftet med representanter for de befolkningslag som i særlig grad blir berørt. H.L. er dessuten på forskjellig vis i stadig kontakt med folk fra hele landet. Når det er tid til det kan derfor hundreder av nordmenn være rådspurt om parolen. Vi kan trygt si at behandlingsmåten er så demokratisk som det er mulig å gjennomføre under de nåværende forhold.

Hva er H.L.? Det er rimelig at det norske folk gjerne vil vite litt mer

med den ledelse som dirigerer kampen mot våre fiender, men vi vet alle at ngen er mer vitebegjærlige på dette punkt enn gestapo. Det er derfor ikke tort vi kan fortelle.

Hjemmefrontens arbeid drives av en rekke aktive grupper sammensatt v menn og kvinner fra alle befolkningslag. De har forskjellige oppgaver, en de har ett felles mål. De vil hver på sitt område gjøre den ytterste nnsats for å gjenreise vår frihet og selvstendighet etter Grunnloven, de ror på demokratiet, de hater nasismen, og de er lojale mot konge og egjering. Det er menn fra disse gruppene som sitter i H.L. wordan er din stilling til parolene? H.L. er idag det norske folks og den orske regjerings representant hvor det gjelder motstanden mot fienden her jemme. Det er derfor ikke en privatsak om en vil følge parolene eller kke. Den som trosser eller til og med motarbeider parolene, stiller seg ermed på våre fienders side og vil få sitt oppgjør etter krigen.

Florö politimesterembete. I de siste par år har NS-mannen Ragnar Boye Jensen vært konstituert som politimester i Florö. Han var tidligere en beryktet sakfører i Oslo. Han er nå fjernet fra sitt embete på grunn av grenseløs full i tjenesten. I hans sted er konstituert den tidligere leder av Borgervaktkontoret i Oslo, politifullmektig Egel Flognfeldt, som selv- fölgelig også er medlem av partiet. Flognfeldt forsøkte ifjor sommer å rømme til Sverige, men ble tatt på grensen. At han nå skal brukes som politimester, vitner om den katastrofale mangel på folk i politietaten.

Minister Skanche har hatt mang en hård dyst på kulturfronten i okkupasjons- tiden. Hundrevis av lærere måtte han sende til Kirkenes, streikende prester måtte sendes til Helgöya eller sikres på annen måte og de ca. 800 studenter som i nattens mulm og mørke anstiftet brannen i Universitetets Aula, måtte sendes til Tyskland. Til gjengjeld har han som kjent fått skikk på Ungdoms- tjenesten, kirken er blitt lojal mot det statsbærende parti og ved Univer- sitetet kan de nyutnevnte professorer ofre seg for vitenskapen uten å bli distraheret av studenter. Etter dette trengte ministeren et rolig tilfukt- sted, hvor han kan hvile ut. Av det departement hvis sjef han tilfeldigvis er, fikk han tillatelse til å kjøpe en parsell av Eidsvoll prestegårds skog i Hurdal. Prisnemnda, som var bemannet med ministerens egne partifel- ler, satte verdien av parsellen til kr. 5 000 uten skog. Denne ble taksert særskilt til kr. 2 800. Men ministeren fant at kr. 2 000 kunne være en passen- de pris for parsellen med påstående skog og lot seg tilskjåte eiendommen for denne pris. Ved hjelp av andre uheldrede myndigheter lyktes det også hr. Skanche å få byggetillatelse og byggematerieler, slik at hytten nå er ferdigbygget med forholdsvis rimelige omkostninger.

Televåg-tragedien: Det er i disse dager tre år siden tyskerne gikk til sin beryktede aksjon mot befolkningen i Televåg sør for Bergen. Foranledningen var som en vil huske at to tyske politimenn var blitt drept og i sitt rase- ri gikk herrefolket løs på den helt uskyldige stedlige befolkning. Samtlige hus på stedet ble brendt, alle mannlige innvånere mellom 16 - 60 år - i alt ca. 70 - ble deportert til Tyskland, mens resten som utgjorde mer enn 250 personer ble internert, først på Storetveit skole i Fana og senere på Framnes i Kvam. Disse ble løslatt ifjor etter mer enn 2 års internering. Av de 70 som ble sendt til Tyskland var inntil september 1944 ikke mindre enn 28 avgått ved døden og det er dessverre all grunn til å frykte at dette tall senere er steget ytterligere. Det er nedlagt forbud mot å utbetale erstatning av Krigsskadetrygden til de skadelidte. Det må bli en æressak for vårt land å komme den hårdt rammede befolkning i Televåg til hjelp så snart krigen er slutt.

SEND AVISEN VIDERE NÅR DU HAR LEST DEN - VÆR FORSIKTIG!

ting han kan takke tyskerne for). Til belysning av Hareids virksomhet i Kviteseid gjengir vi nedenfor en skrivelse fra statsadvokaten i Vestfold, Telemark og Aust-Agder til fylkesmannen i Telemark, datert 14. oktober 1941:

"Idet jeg tillater meg å vise til vår konferanse torsdag sistl. kan jeg meddele at jeg fra doktor Hareid har fått et sk. brev som lyder slik:

"Herr statsadvokat Jensen, Tønsberg. Fra advokat Olav Lien, Kviteseid, har jeg mottatt skriv om at de ønsker stadfestelse på at jeg er fraflyttet Kviteseid for godt. At dette er i overensstemmelse med det faktiske forhold - bekreftes. Som ny distriktslæge i Kviteseid er av Innenriksdepartementet konstituert dyrlæge Eie".

Under henvisning til ovenstående tør jeg forespørre om herr Fylkesmannen er av den oppfatning at man i fylkesfører Hareids skriv kan se bekreftelse på at han definitivt har oppgitt sin stilling som distriktsdyrlæge i Kviteseid. Som jeg nevnte, er det påtalemyndighetens ønske å sikre seg mot at Hareid kommer tilbake som dyrlæge og kanskje av økonomiske vanskeligheter på ny er lettsindig med å utstede spritresepter. Noen straffefølgning med den uhygge og de konsekvenser som denne vil måtte medføre, bør en helst slippe. Påtalemyndigheten ønsker ro i det nevnte distrikt og da må den være sikret mot å få samme slags saker opp igjen. Sign. Sig. Jensen."

I en påtegning på statsadvokatens brev har fylkesmannen i Telemark bekreftet at hr. Hareid er å anse som endelig løst fra sin stilling som distriktsdyrlæge i Kviteseid.

"Høyesterettsdommer" E.Reichborn Kjennerud er blitt skilt ved dom. Begrunnelsen er ekteskapsbrudd fra den høyst ærverdige herres side.

Propagandamøter. Innenriksdepartementet har den 20. februar 1945 sendt Fylkesmennene et sirkulære om møteplikt. Det uttales her bl.a. at fylkesmannen med hjemmel i § 7 i fylkesmannsloven av 31. august 1944 har myndighet til å innkalle embets-, tjeneste- og ombudsmenn innen alle offentlige lokale forvaltningsorganer i fylket til å delta i offentlige eller lukkede møter - også politiske møter og også møter som ledes av andre enn fylkesmannen selv. Videre pekes det på at fylkesføreren etter lov av 12. oktober 1944 kan fordre enhver innen fylket til å møte for seg når han finner det nødvendig til varetakelse av de oppgaver som påhviler ham. I tilslutning hertil uttaler Innenriksdepartementet at både fylkesmenn og fylkesførere bør vise varsomhet ved innkalling av offentlige tjenestemenn til møter og at de i hvert fall hvor det gjelder møter som kan sies å ha politisk preg forutsettes å handle i samråd med hverandre.

Etter det vi kjenner til har N.S. i den senere tid vist noe mer forsiktighet når det gjelder å innkalle offentlige tjenestemenn til møter hvor det drives propaganda for partiet. Foranlediget ved ovennevnte sirkulære finner vi imidlertid å burde innskjerpe parolen om at propagandamøter av enhver art er boykottet. Dette gjelder selvsagt også møter som arrangeres av en fylkesmann eller fylkesfører med hjemmel i en av de nevnte lovbestemmelser.

Blokaden av offentlige stillinger. Denne parole er nå alminnelig kjent og det viser seg da også overmåte vanskelig å få ledige offentlige stillinger besatt. Imidlertid hender det framdeles at også folk utenfor N.S egen krets melder seg som søkere og med den minimale konkurranse her er idag kan de også som regel regne med å bli ansatt. Vi har fått oppgave over en del slike blokadebrytere fra den senere tid, bl.a. innen sentraladministrasjonen.

Således er flere stillinger innen Næringsdepartementets avdeling for industriforsyning blitt besatt på denne måte, likeså et par assistentposter i Landbruksdepartementet og Politidepartementet. Det sier seg selv at disse ansettelser vil bli tatt opp til revisjon så snart vårt land igjen er fritt. Blokadebryterne vil da bli husket. Unntatt fra blokaden er som kjent bare leger, sykehusbetjening og pleierpersonale, mannskap og befal ved landets brannvesner samt det personale i det sivile luftvern som har møteplikt ved flyalarm.

8. sep. 18.

Anslag mot administrasjonen.

Som kjent har nasimyndighetene i løpet av de siste uker satt i gang en stort anlagt "utrenskning" av tjenestemenn i Oslo og Aker kommuner samt i enkelte departementer. Det dreier seg utvilsomt om en politisk aksjon for så vidt som avskjedigelsene utelukkende har rammet folk som ikke er medlemmer av N.S. og ikke ansees som tilhengere av nyordningen. Vedkommende tjenestemann er avskjediget uten varsel og når bortsees fra at en del av de kommunale funksjonærer har fått redusert frilønn for en kortere tid, er lønnen stanset med øyeblikkelig virkning. For de kommunale funksjonærer er det uttrykkelig sagt at avskjedigelsene er bestemt av Innenriksdepartementet etter krav fra partiet. Departementsfolkene er avskjediget under henvisning til den politiske avskjedigelseslov av 21. desember 1944. Det er hevet over enhver tvil at de foretatte aksjoner er ledd i en felles plan fra Quislings eller partiets side - en plan som hittil bare delvis er realisert. Man må derfor være forberedt på at avskjedigelsene i den nærme ste fremtid vil gripe om seg også i andre statsinstitusjoner enn dem som hittil er rammet - muligens også i andre kommuner. På den annen side er det grunn til å tro at kravet om "alminnelig utrenskning" har støtt på alvorlig motstand fra de fleste ministres side og det er ikke utenkelig at det kan ha lyktes dem til en viss grad å få begrenset aksjonen - i all fall foreløpig. Det er i denne forbindelse verd å legge merke til at Justisdepartementet, Kirkedepartementet og Innenriksdepartementet er de departementer som i første rekke er rammet. Sjefene for disse departementer, Riisnæs, Schancke og Vasbotten, er vel mer enn noen av sine kolleger kjent for sin servilitet overfor partiet.

I de etater som er rammet, har avskjedigelsene hatt et så stort omfang at de nødvendigvis må få de alvorligste følger for arbeidets effektivitet. Til dels er det folk i faglige nøkkelstillinger som er blitt fjernet. Fra et faglig og administrativt synspunkt virker aksjonen fullkomment idiotisk, og det kaos som med nødvendighet må oppstå i vedkommende etater vil ikke være egnet til å styrke partiets vaklende prestisje - hverken hos de tyske oppdragsgivere eller hos det norske folk. At de personer som er ansvarlig for aksjonen, ikke skulle være klar over disse konsekvenser, synes utenkelig.

Under disse omstendigheter er det nær sagt umulig å danne seg noen mening om hvilke hensyn det er som ligger bak utrenskningen. Utvalget av de personer som er avskjediget, gir ikke holdepunkt for å tro at hovedhensikten har vært å komme spesielt disse personer til livs. Mer nærliggende er det å se det hele som en ren terroraksjon som har til hensikt å gjøre de gjenværende tjenestemenn mer medgjørlige og nøytralisere dem som faktorer i den kritiske utvikling som nå tar sin begynnelse på hjemmefronten. I så fall vitner det om en enda større naivitet hos makthaverne enn den vi hittil har hatt grunn til å regne med. En annen og dystre mulighet er at avskjedigelsene er gjennomført nettopp i hensikt å ødelegge administrasjonsapparatet - ut fra erkjennelsen av at slaget allikevel er tapt for tyskerne og N.S. og ønsket om å ødelegge mest mulig for landets lovlige regjering når den skal overta administrasjonen etter befrielsen. Mot denne teori taler dog at myndighetene nå så vidt skjønnes gjør alt hva de kan for å få apparatet igang igjen. Den mest nærliggende forklaring er kanskje tross alt at planen er utklekket av en syk og fortvilet hjerne - og ikke er uttrykk for annet emen avmechtig ipritasjon over den mur av motstand som nyordningen hittil har møtt innen administrasjonen. At nasistene i siste omgang ville gripe til desperate midler, er jo ikke mer enn vi hadde regnet med hele tiden.

Men hvilket motiv makthaverne måtte ha for sin aksjon så er vår stilling klar:

For det første må selvsagt ingen overta stillingen etter noen av de avskjedigede funksjonærer. Men dessuten må vi gå et skritt videre. Makthaverne må lære å forstå at de ikke kan gå til slike skritt uten at det får følger for det arbeid som utføres i vedkommende etat. De andre funksjonærer må ikke ved felles anstrengelser søke å fylle ut det tomrom som er oppstått etter den avskjedigede. Ingen gjør mer arbeid enn før, og en unngår mest mulig å gjøre det arbeid som er utført av den avsatte.

Avskjedigelser i sentraladministrasjonen.

Som nevnt i vår lederartikkel er der i den senere tid foretatt en rekke avskjedigelser innen sentraladministrasjonen. Det tok sin begynnelse i Justisdepartementet og Kirke- og Undervisningsdepartementet, senere er også Innenriksdepartementet kommet til.

I Justisdepartementet er sekretærene G. Sverdrup Thygeson, O. Römcke, G. Egge og B. Fjernerø samt assistentene Astrid Moss, Kirsten Hillestad og Doris Kraft avskjediget.

I Kirke- og Undervisningsdepartementet er i alt 22 embets- og tjenestemenn fjernet fra sine stillinger siden nyordningen. I samband med den nå pågående aksjon mot departementene er byråsjef Retterstøl avskjediget. Videre er følgende fjernet fra sine stillinger: sekretærene Lindheim, Sira, Prytz, Vamråk, Hodne, Faaberg og Borsnes samt assistent fru Hansen.

I Innenriksdepartementet har utrenskningen hittil gått sterkest ut over Oppgjørsavdelingen, hvor følgende er fjernet: ekspedisjonssjef Rognlien, byråsjef Grønvold, legasjonsråd Bolstad, fullmektig Wessel Berg, sekretærene Friis Bull og Haarstad samt assistent frk. Mellbye. Videre er 2 sekretærer, 1 betjent og 2 assistenter beordret til tjenestegjøring på fylkeskontorer og 1 major og 2 löytnanter til tjeneste i Sivilforvaltningen for hær og marine som nå sorterer under Finansdepartementet. Av kommunalavdelingens folk er ekspedisjonssjef Dybsjord og sekretær A. Roll Matthiesen fjernet fra sine stillinger, 1 sekretær og 1 assistent er beordret til tjenestegjøring ved fylkeskontorer og den avskjedigede rådmann i Sandefjord som har vært innbeordret som sekretær i departementet, er nå beordret til rådmann i Porsgrunn. I Helseavdelingen er farmasøyt Bull og apotekvisitator Mørk avskjediget, mens 1 sekretær og 2 assistenter er beordret til tjenestegjøring på fylkeskontor. Det er tydelig at minister Vasbotten har vært i katepine da han tross personalmanglen skulle etterkomme partiets krav om utrenskning. For å fylle sin kvote har han på listen tatt med en som har sittet arrestert i lengre tid og en som oppholder seg i utlandet. De mange beordringer er vel også i realiteten å anse som ledd i den samme utrenskningsprosess.

Kulturdepartementet består som kjent for den alt overveiende del av rettferdige folk - også der har man imidlertid funnet 3 assistenter verdige til avskjed.

Fra Hjemmefrontens Ledelse:

Kampen i Norge er kommet inn i en alvorligere fase enn noen gang tidligere, og det er tydelig at fienden har slått inn på en ny linje. Etterat det gjennom lengere tid ikke hadde funnet sted henrettelser i Norge og det siden "Westphalen"-katastrofen ikke var sendt politiske fanger til Tyskland, er nå en ny terrorbølge satt inn. Mange gode nordmenn er blitt myrdet som hevn for militære aksjoner tyskerne ikke har formådd å avverge, og deportasjonene er gjeropptatt.

Det er klart at det norske folk ikke kan se på at dette fortsetter uten å gjøre mottrekk.

Vårt svar kan bare være ett: skjerp kamp.

Operasjonene mot militære mål vil selvsagt fortsette etter

de planer som er lagt, uansett hva som hender, og hvis fienden går videre på den linje som han nå har slått inn på, hvis gissler og politiske fanger blir myrdet eller deportert, vil nye kampmidler og kampformer bli tatt i bruk.

Slik som den militære situasjon er blitt nå er fienden på ingen måte usårbar, og han vet det. Hans blinde terrorhandlinger er i seg selv et talende vitnesbyrd om uro og usikkerhet. Vi kjenner hans svake punkter, vi er klar over hvor vi skal ramme ham. Den norske hjemmefront er i dag en kamporganisasjon. Vi kjenner vår styrke. Drevet til det ytterste kan vi raskt skape en situasjon her i landet som fienden vil angre på at han har fremkalt.

I denne alvorlige stund retter Hjemmefrontens Ledelse en appell til hjemmefrontens aktive grupper og til alle nordmenn:

Gjør alt klart til skjerp kamp! Situasjonen kan hvilken dag som helst bli satt på spissen. Da må vår front være uten brist. Vi er i krig - som de var det som falt, som våre sjøfolk, flygere og soldater er det. Hver kvinne og hver mann må være rede til å gjøre sin innsats, yte sitt offer. Det skylder vi landet og vårt folks framtid. Det skylder vi våre drepte kamerater. Derfor lyser vi heller ikke fred, men kamp over deres minne.

Dødsfall. Stasjonsformann Ludvik Buland, som i en årrekke var formann i Norsk Jernbaneforbund, er død i tysk fangenskap. Buland, som var født i 1893, ble dømt til døden under unntagelsestilstanden i Oslo i september 1941, men fikk straffen omgjort til livsvarig fengsel.

Oppløsning. Den kjente NS-mann, politimester Fiane i Tromsø, er rømt av landet medbringende Tromsø politis nyeste motorracer samt fullt mannskap. Han skal være internert av de norske myndigheter i Finnmark. Den direkte foranledning til Fianes desperate skritt skal være meddelelsen om at den meget omtalte Gard Holtskog var sendt oppover til Tromsø som "politipresident". Herr Holtskog er i sterkeste laget - selv for hardede partifolk.

Også i Hedmark gjør oppløsningstendensene seg gjeldende. Belønning i form av en god stilling er ikke lenger nok for å oppveie påkjenningen for alle partifolkene. Fredag 15. desember 1944 rømte lensmann Osc. Dahl i Hof til Sverige sammen med sin kone og lensmannsfullmektig Oddvar Vormeland. Samme dag rømte også lensmann Gunnar Kveseth i Grue med kone, datter og sønn. Lensmannen i Hof sendte samtidig med sin rømning følgende brev til politimesteren i Kongsvinger: "Dette for å meddele at jeg nu har forlatt min stilling og at kontoret av den grunn er stengt. Grunnen til at jeg går på denne måten er den at jeg ikke kan gå med på å ta gisler for rømlinger. Jeg har sagt tydelig fra gjentatte ganger at det ikke er mulig å stanse flyktingene ved å sette inn andre. Flyktinger her fra distriktet er kun folk som rømmer unna en eller annen forbrytelse eller forseelse, eller det er uansvarlig og eventyrlysten ungdom. Skal en ta gisler blandt skikkelige og anstendige mennesker må det nødvendigvis gå galt. Folk nu for tiden er meget opphisset og nerveelitte og vil ikke tåle en slik påkjennning. Da det nu er forlangt lister over flyktinger og det sannsynlig skal tas gisler allerede før jul, finner jeg stillingen så uholdbar at jeg ikke lengere kan fortsette i arbeide. Jeg er ikke forstått tidligere, men håper jeg nu blir forstått og at dette mitt skritt må føre til at saken med å ta gisler blir stillet i bero. En kan ikke i lengden opprette ro og orden ved stadig å opptre slik at folk blir overnervøse og ikke vet hva de skal foreta seg. En kan heller ikke skaffe den rette arbeidsglede og arbeidskraft hos folk som virkelig gjør sitt til for å holde arbeidslivet oppe. Jeg har hele tiden forstått at det er flere og flere som gir opp og taper interessen."

Eksp. 19.

En administrativ triumf. - Som nevnt annensteds er det i Justisdepartementet avskjediget i alt 7 funksjonærer. Særlig hardt er det gått ut over det kontor som behandler navnesaker. Det er her ikke mulig å holde det daglige arbeid gående ved hjelp av det personale som er igjen. Vanskelighetene er imidlertid av departementets ledelse løst på en like så enkel som genial måte: Ved rundskriv av 27. mars er det kunngjort at behandlingen av nye navnesaker inntil videre skal stanses. Men den begrunnelse av vedk.kontor er blitt "sterkt overbelastet" er det bestemt at "det inntil videre ikke blir anledning til å sende inn navnesaker til behandling". Uten tvil en triumf for nasjonalsosialistisk administrasjon.

Blandt de avskjedigede er også den assistent i fengselsstyret som har ført strafferegistret. I dennes sted er det - som sekretar - ansatt en velmeritert NS-mann ved navn Karsten Sterud, tidligere politikonstabel i Oslo. Herr Steruds kvalifikasjoner for arbeid i fengselsstyret skriver seg fra at han i 1943 ble idømt 10 måneders fengsel ubetinget for underslag. Av dommen var 6 måneder sonet da han for ca. 1/2 år siden ble løslatt på prøve etter å være benådet av Riisnas.

Nasifisering av forsikringsvesenet. - Den 22. februar d.å. er det vedtatt en "lov" som ennå ikke er blitt kunngjort. Den går i korthet ut på at alle aksjeselskaper som driver livsforsikringsvirksomhet skal omdannes til gjensidige selskaper og aksjekapitalen tvangsinnløses og erstattes med et "fond" av tilsvarende størrelse, slik at aksjonærene får et obligatorisk krav på fondet i stedet for sine selskapsinteresser. Ennå viktigere er en bestemmelse i loven som gir det nasistiske Norges Forsikringsforbund adgang til å foreta en hvilken som helst endring i vedtektene for alle livsforsikringselskaper. Hvilke muligheter denne adgang innebærer, sier seg selv. Når loven ennå ikke er tatt inn i Norsk Lovtidend, er det muligens fordi myndighetene ikke har våget å gjøre den alminnelig kjent - muligens også fordi tyskerne har skredet inn.

Brann i rosene leir. - Vi kan ikke nekte oss fornøyelsen av å gjengi følgende avsnitt av et brev fra Sturmabannführer, kaptein Bakke, til Innenriksdepartementet av 27. mars 1944: "Legionærene tør også ha krav på å få vite hvorledes de ca. 800 000 kroner som er innsamlet til oss og hvorav vi intet har mottatt, er blitt disponert. Utenom dette anselige beløp skal staben ha anvendt atskillige beløp av stats- og partimidler. Disse penger sies å være anvendt av herr major Kjelstrup til avlønning av den store stab, anskaffelser av forskjellig art og sogar til kjøp av frivillige. Det sies at det i regnskapet skal foreligge kvitteringer sålydende: Eks: "10 frivillige a kr. 100.- kr. 1 000.-." På vegne av legionærene må jeg anmode departementet om å avsløre eller bekrefte dette forlydende og i sistnevnte tilfelle gjøre ansvar gjeldende. At forholdet har skadet den norske innsats er helt innlysende... Etter sigende var pengene (kr. 1 000 000 skjenket av Norges Idrettsforbund) til dels festet opp av det daværende personale..."

Da også den annen part bør høres, gjengir vi likeledes den uttalelse som major Kjelstrup har avgitt i anledning klagemålet fra kaptein Bakke: "Etter herr Bakkes forhold såvel i den tid han var sjef for Viken bataljon som i den etterfølgende tid, ligger det nær å anta at han ikke kan ansees for å være helt tilregnelig, noe som bl.a. gir seg tilkjenne i hans uansvarlige omgang med kjennsgjeringer og rykter..."

Blokaden av offentlige stillinger. Vi minner på ny om at ingen god nordmann må søke ledig offentlig eller halvoffentlig stilling. Unntatt fra blokaden er alene læger, sykehusbetjening og pleierpersonale, befal og mannskap ved landets brannvesener samt det personale i det sivile luftvern som har møteplikt under flyalarm.

SEND AVISEN VIDERE NÅR DU HAR LEST DEN - VÆR FORSIKTIG.

Undertrykkernes midler til å gjøre seg selv enerådende er de samme overalt. Åpen motstand slås ned og lederne fengsles eller drepes. Men dessuten gjelder det å nøytralisere alle som på noen måte kan tenkes å bli motstandsledere i fremtiden. Derfor må alle lederemner for sikkerhets skyld "likvideres" eller holdes i fengsel på en måte som virker mest mulig nedbrytende på de ulykkelige som rammes. Denne politikk har nasistene fulgt i Norge likesom i Tyskland. Idag ser vi hvilken katastrofe den har ført til i nasismens moderland. Det rådende parti fortsetter en meningsløs og håpløs krig utelukkende for å vinne tid for seg selv. Folket mangler ledere og politiske organer som kan feie bort de avsindige makthaverne, som trekker alle med seg i avgrunnen.

Vi skulle også gjøres til et hodeløst folk, en viljeløs masse. Det har vært formålet, med drapene, fengslingen og deportasjonen av fremstående menn i alle yrker. Utrekningen av gode nordmenn i statsapparatet skulle tjene samme formål. Nedleggningen av Universitetet og andre høyere læreanstalter var et ledd i samme plan på lengre sikt.

Manglen på partifolk og blokaden av offentlige stillinger førte til at makthaverne måtte slutte med de drastiske avskjedigelser som i den første tiden ble brukt overfor gjenstridige offentlige tjenestemenn. Resten skulle derfor slippe med skrekken og fristes med et "trykt" levebrød og økonomiske fordeler for de tjenestevillige. Kanskje kunne mange lokkes til ettergivenerhet og bli modne for nasismen, når de var tilstrekkelig kompromittert. Tjenestemennenes tradisjonelle lojalitet og plikttroskap kunne muligens misbrukes som alle andre verdifulle egenskaper. Nasistene håpet at vi etter hvert skulle føle samhørighet med de nye myndigheter som hadde tatt hånd om statsapparatet. Til slutt skulle vi glemme at vi står i norsk tjeneste og at vi fulgte parolen om å fortsette i våre stillinger utelukkende for å tjene norske interesser. Men makthaverne klarte ikke å forvirre begrepene, og statsapparatet er ikke blitt noe villig og pålitelig redskap i fiendens hender. Tjenestemennene ser hver dag at norske interesser ikke spiller noen rolle for tyskerne og quislingene, som bare tenker på den tyske krigsføring og sine egne egoistiske formål. Nå føler de grunnsvikte under seg. På ny tråler de gjennom etatene og driver en utrenskning som i deres egne øyne fortøner seg planmessig. Allslags bagatellmessige klager fra partifolk blir trukket fram fra kartotekene og leder idag til de eiendommeligste avskjedigelser. Partimyndighetene tror å ramme de minst føyelige, men glemmer at de som sitter igjen, setter sin ære i å vise minst like god holdning som sine avskjedigede kolleger. Partiet gjør rett i å huske at statstjenestemennene idag mindre enn noensinde er villige til å la seg misbruke til fiendtlige formål.

De offentlige tjenestemenns stilling. Under denne overskrift skriver vår kollega "Fri Fagbevegelse" i et av sine siste nummer bl.a. følgende: "Det er ganske klart at alle de funksjonærer som er blitt trofast mot de lovlige norske myndigheter har sett det som sin oppgave i sitt arbeid så langt råd er å hindre overgrep fra "myndighetenes" side overfor befolkningen og mildne alle de vansker - sok krigstiden har ført med seg, ikke minst på rasjonerings- og prispolitikens område. Den nærmeste fremtid kan imidlertid komme til å stille de offentlige funksjonærer overfor krav om mere aktiv motstand. Vi tenker da her først og fremst på den situasjon som oppstår hvis landet på ny skulle bli krigsskueplass eller ved en eventuell folkestreik. De offentlige funksjonærer er nå så vidt sammensveiset at det ikke er noen grunn til å tvile på at de lojalt vil følge de paroler som blir gitt og virkelig gjøre en samlet innsats. I overgangstiden mellom okkupasjonen og gjenreisningen vil det være av den aller største betydning at vi på alle felter i den offentlige administrasjon har sikre folk som i et gitt tilfelle kan handle selvstendig og under ansvar overfor de lovlige norske myndigheter. Når selve gjenreisningen skal ta til, vil det vise seg hvor nyttig det har vært at det gjennom hele okkupasjonstiden har sittet folk i de offent-

lige etater som har bevart kontinuiteten i den norske administrasjon. Når det gjelder behandlingen av quislingene og overløperne blandt tjenestemenn og funksjonærer er saken klar. De vil omgående bli satt på porten og få sin fortjente straff i samsvar med bestemmelser som er gitt av den norske regjering. Men like sikkert er det at alle stripete og parolebrytere må bli suspendert og hele deres forhold tatt opp til grundig undersøkning. Dette er ikke bare i de offentlige funksjonærers egen interesse, men et krav som hele folket står samlet bak. På den annen side må de som har mistet sin stilling eller lidt annen overløst gjeninnsettes og få full oppreisning så langt råd er. Ved gjenreisningen må det også bli gjort noe effektivt for å skaffe de offentlige funksjonærer en rettferdig lønnskompensasjon. Det er visstnok så at funksjonærene i sentraladministrasjonen har fått sine grunnlønninger hevet fra 1. januar 1942, men de ble samtidig fratatt enhver rett til overtidsbetaling og kontortiden ble utvidet slik at i realiteten er det ikke skjedd noen bedring i funksjonærenes økonomiske kår, til tross for at dette stadig er blitt forespeilet av de kommisariske ledere i Tjenestemannsforbundet."

Nye avskjedigelser i departementene. I forbindelse med den pågående "utrensning" i statsadministrasjonen er følgende funksjonærer i Politidepartementet blitt fjernet: Politifullmektigene Aage Borgen og Kaare Westad, Ingeniør Skavlan, kontorfullmektig fru Koren, assistentene Vigil Storsletten, Winnie Hartmann og Dag Fløgstad samt politikonstabel Finn Barum er samtlige avskjediget. Byråsjef J. Halvorsen og politifullmektig S. Hovde er stillet til disposisjon, men politifullmektig A. Bergby er beordret til Fredrikstad politikammer og politibetjent Hafstad til Oslo politikammer. De fleste av disse tilhørte kontoret for det sivile luftvern.

I tillegg til de tidligere avskjedigede i Kirkedepartementet kommer nå også byråsjef E. Arnulf i departementets 1ste fondskontor.

Nasjonal arbeidsinnsats. Som nevnt i vårt forrige nummer er en rekke funksjonærer i Innenriksdepartementet beordret til å gjøre tjeneste ved fylkeskontor. Flere av disse var pålagt tjenestegjøring ved Oslo og Akershus fylkeskontor fra 1. april d.år. Ingen av dem møtte imidlertid fram. De fleste av de gjenstridige er nå til gjengjeld utskrevet til nasjonal arbeidsinnsats. Det sier seg selv at de heller ikke etterkommer dette pålegg.

La ungdommen slippe til. Som nevnt annet sted i bladet er en rekke erfarne tjenestemenn avskjediget fra Politidepartementet. Samtidig er som politifullmektiger i samme departement ansatt brødrene Borge og Andreas Jahr, henholdsvis 21 og 19 år gamle. De to brødre er ivrige partimedlemmer, men har ellers ingen kvalifikasjoner for arbeid i departementet. Ingen av dem har tidligere vært i politiet eller i offentlig tjeneste forøvrig.

Også Kirkedepartementet har fått nye og yngre krefter. Således er Hans Norvald Hagen, som nylig fylgte 23 år, blitt beskikket til byråsjef. Han begynte sin løpebane som midl. assistent II i nevnte departement 1. mai 1944 og avanserte 3 måneder senere til sekretær. Han er sønn av "biskop" Hagen.

Partiets vanskeligheter. Følgende avskrift av brev fra ordføreren i Moss taler for seg selv: "Fra Gunvor Caspersen sluttet i sin stilling ved Moss arbeidskontor etter eget ønske, da hun skulle inngå i den hellige ektestand. Hvorfor hun ikke har fortsatt som medlem av partiet kan kun tillegges hennes egen svakhet, idet hun i sin kjærlighet til mannen tross alt ikke har fått ham med i vårt arbeid for Norges Nyrising. Hun valgte mannens kjærlighet. Moss den 3. juli 1944. Sign. A. D. Wallenborg, ordfører."

Beholdningen av brenselolje er såsnau at det er fare for at makrellfisket ikke kan komme i gang. Tildelingen av olje til de store silde- og torskefiskerier som nettopp er avsluttet, var forholdsvis rikelig. Dette har hatt som umiddelbar følge at de kvanta olje som kan tildeles fiskerne heretter, er nedsatt til en brøkdel av behovet. På enkelte steder er utsiktene for et fortsatt fiske bedre enn på mange år, men oljemangelen gjør at mulighetene ikke tilnærmelsesvis kan utnyttes. Tyskerne har i disse dager bestemt at de oljemengder som var beregnet til dekning av industriens og sjøfartens behov i april også skal strekke til

for mai 1945. Hvis dette skal gjennomføres, vil det bety en katastrofe for kysttrafikken. Kallsituasjonen er også ytterst preker slik at både jernbaner og fartøyet må gå over til fyring med ved som hugges etter hvert. I den siste tid har også situasjonen hva angår smøreolje forverret seg i den grad at muligheten for et totalt sammenbrudd i all transportvirksomhet er overhengende i løpet av et par måneder.

Vel anvendte penger: En av de ting som karakteriserer det nasistiske styre er at offentligheten blir holdt i den mest absolutte uvitenhet om hva skattebetalernes penger brukes til. Også på dette område er utlandet bedre orientert enn vi selv. En svensk avis kunne nylig offentliggjøre en del tall fra det nettopp vedtatte norske statsbudsjett for 1944/45. Det fremgikk herav bl.a. at det er bevilget hele 12 millioner kroner til Hirdens våpenopplæring og at førergarden koster oss ikke mindre enn 4.8 millioner kroner.

- Paroler. -

Hva er en parole? Parolen er en forholdsordre som fastslår hvilken holdning en skal innta i en bestemt kampsituasjon.

Hvorfor må vi ha paroler? I kampen mot våre fiender kan vi bare greie oss når vi kjemper samlet og under disiplin. Parolen er det kommandoord som ordner rekkene, det er den som gjør at vi også i vår sivile kamp kjemper som en armee og ikke som en uordnet masse.

Parolen er samtidig uttrykk for fellesskapet mellom alle gode nordmenn. Den styrker de svake ved å stille dem inn i rekkene av de faste og djerne. Den gjør at fienden ikke vet hvor han skal slå til, fordi alle står likt. Det er parolen som er grunnlaget for vår front.

Hvis du er en av dem som gjerne vil gå sine egne veier og ikke har forstått krigens krav til solidaritet, da se deg tilbake og tenk over hvor vi hadde stått, om det norske folk som helhet ikke hadde samlet seg om parolene fra Hjemmefrontens Ledelse.

Hvor hadde vi stått om ikke lærerne hadde samlet seg om parolen om ikke å medvirke til noen nasifisering av skolen, om ikke foreldrene hadde fulgt parolen om ikke å sende sine barn til Ungdomstjenesten. Våre barn og vår ungdom hadde da i mer enn 3 år vært under farlig nasistisk påvirkning. Vil noen idag våge å påstå at dette ikke hadde satt spor, og det spor som aldri ville kunne utslettes.

Hvor hadde vi stått om vi ikke mannjamnt hadde sluttet opp om parolen mot sambandene. Hele det norske folk hadde vært innskrevet i nasistiske organisasjoner. Quisling hadde dannet sitt riksting, og vi hadde for lenge siden vært trukket inn i krigen på tysk side.

Hvor hadde vi stått om vi ikke hadde hatt parolen mot Arbeidsinnsatsen? Tyskerne hadde motstandslost kunnet utskrive vår arbeidskraft til krigsinnsats mot vårt eget folk og mot våre allierte. Hvordan ville disse ha sett på oss når krigens regnskap om ikke så lang tid skal gjøres opp? og hvordan ville vi ha sett på oss selv?

Hvor hadde vi stått om vi ikke hadde hatt parolene mot AT og mobiliseringen? Ikke bare den ungdom som nå nektet å la seg mobilisere, men også andre årsklasser hadde vært under våpnen. Noen av dem ville allerede vært satt inn på frontene og andre ville blitt tvunget til å være med å dekke den tyske retrett i Nord-Norge.

Hvordan blir parolene til? Hvis en rekke forskjellige grupper tok seg til å sende ut paroler, ville det bare galt avsted. Parolen forutsetter en fast anerkjent ledelse på samme vis som en hær må ha sin enhetskommando. Hos oss er det H.L. (Hjemmefrontens Ledelse) eller ledelsen i en av hjemmefrontens undergrupper som gir parolene. I siste fall skjer det etter de retningslinjer som er trukket opp av H.L. og i nøye samråd med H. L.

Hvordan oppstår en situasjon som krever en ny parole, blir saken drøftet med representanter for de befolkningslag som i særlig grad blir berørt. H.L. er dessuten på forskjellig vis i stadig kontakt med folk fra hele landet. Når det er tid til det kan derfor hundreder av nordmenn være rådspurt om parolen. Vi kan trygt si at behandlingsmåten er så demokratisk som det er mulig å gjennomføre under de nåværende forhold.

Hva er H.L.? Det er rimelig at det norske folk gjerne vil vite litt mer

om den ledelse som dirigerer kampen mot våre fiender, men vi vet alle at ingen er mer vitebegjærlige på dette punkt enn gestapo. Det er derfor ikke stort vi kan fortelle.

Hjemmefrontens arbeid drives av en rekke aktive grupper sammensatt av menn og kvinner fra alle befolkningslag. De har forskjellige oppgaver, men de har ett felles mål. De vil hver på sitt område gjøre den ytterste innsats for å gjenreise vår frihet og selvstendighet etter Grunnloven, de tror på demokratiet, de hater nasismen, og de er lojale mot konge og regjering. Det er menn fra disse gruppene som sitter i H.L. Hvordan er din stilling til parolene? H.L. er idag det norske folks og den norske regjerings representant hvor det gjelder motstanden mot fienden her hjemme. Det er derfor ikke en privatsak om en vil følge parolene eller ikke. Den som trosser eller til og med motarbeider parolene, stiller seg dermed på våre fienders side og vil få sitt oppgjør etter krigen.

Florø politimesterembete. I de siste par år har NS-mannen Ragnar Boye Jensen vært konstituert som politimester i Florø. Han var tidligere en beryktet sakfører i Oslo. Han er nå fjernet fra sitt embete på grunn av grenseløs full i tjenesten. I hans sted er konstituert den tidligere leder av Borgervaktkontoret i Oslo, politifullmektig Egel Flognfeldt, som selvfølgelig også er medlem av partiet. Flognfeldt forsøkte ifjor sommer å rømme til Sverige, men ble tatt på grensen. At han nå skal brukes som politimester, vitner om den katastrofale mangel på folk i politietaten.

Minister Skanche har hatt mang en hard dyst på kulturfronten i okkupasjons-tiden. Hundrevis av lærere måtte han sende til Kirkenes, streikende prester måtte sendes til Helgøya eller sikres på annen måte og de ca. 800 studenter som i nattens mulm og mørke anstiftet brannen i Universitetets Aula, måtte sendes til Tyskland. Til gjengjeld har han som kjent fått skikk på Ungdomstjenesten, kirken er blitt lojal mot det statsberende parti og ved Universitetet kan de nytnevnte professorer ofre seg for vitenskapen uten å bli distraheret av studenter. Etter dette trengte ministeren et rolig tilfuktsted, hvor han kan hvile ut. Av det departement hvis sjef han tilfeldigvis er, fikk han tillatelse til å kjøpe en parsell av Eidsvoll prestegårds skog i Hurdal. Prisnemnda, som var bemannet med ministerens egne partifell-ler, satte verdien av parsellen til kr. 5 000 uten skog. Denne ble taksert særskilt til kr. 2 800. Men ministeren fant at kr. 2 000 kunne være en passende pris for parsellen med påstående skog og lot seg tilskjønne eiendommen for denne pris. Ved hjelp av andre uheldrede myndigheter lyktes det også hr. Skanche å få byggetillatelse og byggematerieler, slik at hytten nå er ferdigbygget med forholdsvis rimelige omkostninger.

Televåg-tragedien: Det er i disse dager tre år siden tyskerne gikk til sin beryktede aksjon mot befolkningen i Televåg sør for Bergen. Foranledningen var som en vil huske at to tyske politimenn var blitt drept og i sitt raseri gikk herrefolket løs på den helt uskyldige stedlige befolkning. Samtlige hus på stedet ble brent, alle mannlige innvånere mellom 16 - 60 år - i alt ca. 70 - ble deportert til Tyskland, mens resten som utgjorde mer enn 250 personer ble internert, først på Storetveit skole i Fana og senere på Framnes i Kvam. Disse ble løslatt ifjor etter mer enn 2 års internering. Av de 70 som ble sendt til Tyskland var inntil september 1944 ikke mindre enn 28 avgått ved døden og det er dessverre all grunn til å frykte at dette tall senere er steget ytterligere. Det er nedlagt forbud mot å utbetale erstatning av Krigsskadetrygden til de skadelidte. Det må bli en æressak for vårt land å komme den hårdt rammede befolkning i Televåg til hjelp så snart krigen er slutt.

SEND AVISEN VIDERE NÅR DU HAR LEST DEN - VÆR FORSIKTIG!

Falsk spill. I det øyeblikk dette skrives er Tysklands definitive sammenbrudd antagelig bare et spørsmål om dager. I det øyeblikk det leses vil vi kanskje står overfor en situasjon som krever all vår anspenning til løsningen av oppgaver hvis art idag ikke kan nærmere angis. Inntil disse oppgaver blir forelagt oss, ligger det nær å gjøre noen refleksjoner på grunnlag av de siste krampetrekninger som vi nå er vitne til fra den nasistiske propagandas side. Vi er klar over at det ikke er noen enkel oppgave å skulle være talerør for "det statsberende parti" idag og vi innrømmer at det ikke er uten spenning at vi har ventet å få høre den melodi som det nasistiske hylekor på fallrepet ville istemme. Allikevel gnir vi oss i øynene når vi leser Aftenpostens ledere i disse dager. Dette organ som under sin nåværende nasistiske ledelse ved siden av Fritt Folk mer enn noen annen norsk avis har identifisert seg med "den nasjonale regjering" og dens politikk, går med lidenskap inn for det syn at Norge er nøytralt i oppgjøret mellom stormaktene og at denne nøytralitet for enhver pris må opprettholdes av det norske folk. Argumentasjonen for dette standpunkt er intet mindre enn fantastisk: Som ugjendrivelig bevis for Tysklands nøytralitet overfor Norge henvises til at våre offiserer sitter i tysk fangenskap, mens på den annen side våre såkalte krigsfrivillige danner beviset for Norges nøytrale holdning overfor de allierte nasjoner. Dette er den samme avis, og de samme makthavere, som helt til det aller siste med aldri sviktende iver har støttet opp under Tysklands krigsanstrengelser, bl.a. ved å verve frivillige til militær innsats mot Norges allierte, og som dag ut og dag inn har tutet oss ørene fulle om at "Tysklands sak er Norges sak", "Norges plass er ved Tysklands side i kampen mot den felles fiende" o.s.v. Et offisielt uttrykk for "den nasjonale regjering" tidligere syn på landets nøytralitet er gitt i innledningen til loven av 14. august 1943 om "tiltak til opprettholdelse av ro og orden i krigstid" (den lov som ble laget til bruk for mordet på politifullmektig Ellifsen). Det heter her: "Det har rådet og råder krigstid i Norge på grunn av Sovjetsanveldets og de med dette forbundne staters angrepshandlinger mot norsk territorium og norske statsborgere. Disse stater har således opptrått og er i lovens forstand å anse som Norges fiender. Det stor-tyske rike og dets forbundsfeller som med Norge forbundene stater." - Dette kan hvem som helst lese i den offisielle "Norsk Lovtidend". Konsekvensen av den nye nøytralitetspolitikk må vel bli at "Norsk Lovtidend" forbyes som statsfiendtlig propaganda.

Hva er så grunnen til dette oppsiktsvekkende rundkast. Vi må gå ut fra at det rett og slett er panikk. Nasistene ser avgrunnen åpen foran seg. Deres plutselige kjærlighetserklæring til nøytraliteten er uttrykk for at de har identifisert seg med tyskerne og at deres eneste lille sjangse til redning fra landsforredernes straff er om det i noen grad kan skapes begrepsforvirring her hjemme om Norges folkerettslige forhold til de krigsførende stormakter. At de mer tilregnelige blandt nasistene kan ha noe egentlig håp om at dette skulle lykkes, er vel tross alt lite sannsynlig. Selv Aftenpostens skarpsindige argumentasjon er idag ikke i stand til å for-dunkle det faktum som hele verden - selv Tyskland - anerkjenner; at Norge siden 9. april 1940 har vært i krig med Tyskland og alliert med dets fiender. - Imidlertid kjenner jo vår strafferett et begrep som heter "formidlende omstendigheter". Det er grunn til å tro at våre hjemlige nasister med tanke på dette - også på andre områder enn det som foran er nevnt - er travelt beskjeftiget med å blande kortene for et siste desperat spill om sin egen skjebne. Det har jo lenge vært klart at de nærer en brønnende trang til å skaffe seg medskyldige - resonnementet er vel noe slik som at "jo flere skyldige jo færre dømt". På dette område er vi statstjenestemenn mer enn andre utsatt for å bli trukket med i undergan-gen. Vår oppgave i administrasjonen har nødvendiggjort et visst faglig samarbeid med nasistene. De fleste av oss vil på en eller annen måte ha